

Tanyasi iskolák Hajdúszoboszlón

Hajdúszoboszló területét tekintve az ország 17. legnagyobb városa: 238,7 km² (41505 kat. hold). Lakosok száma szerint az ország 52. legnagyobb városa: 23 220 fő. Népsűrűség: 97/km². Három földrajzi tájegység találkozásában fekszik: Észak- Északnyugatra a Hortobágy, Észak- Északkeletre a Hajdúság, Délre a Sárret és a Berettyó vidéke.

Tanyasi iskolák létesítése

Hajdúszoboszlón a XX. század fordulójára virágzó tanyagazdálkodás alakult ki. Sok család egész évben a tanyán élt. Az 1920-as évek közepéig csak a város belső területén működtek elemi iskolák, ezért a gyermekek iskoláztatása nagy nehézségbe ütközött, jóllehet az 1868-as népiskolai törvény kötelezően előírta a szülők számára gyermekeik iskoláztatását. A vármegyei közigazgatási bizottság 1923-ban rendelte el a tanyasi iskolák felállítását. A bizottság 1925-ben hat tanyasi iskola építését írta elő, amelyet a város nem tudott teljesíteni, három iskolát épített fel 1926-ban, a továbbiakra haladékat kértek a minisztertől. Ezek az iskolák csak a 30-as évek második felére épültek fel.

Iskola neve	Első tanév	Első tanító	Létszám induláskor	Létszám 1939-ben	Utolsó tanév
Angyalházi iskola	1939/40	Dávid László	38	38	1964/65
Aranyszegi iskola	1939/40	Nagy Ferenc	58	58	1970/71
Délkelet- Tilalmasi iskola	1939/40	Rácz Ferenc	45	45	1964/65
Kovács dűlői iskola	1926/27	Kovács Bernát	18	51	1964/65
Kötelesi iskola	1926/27	Angyal Samu	39	63	1971/72
Vajdazugi iskola	1928/29	Nagy Mihály	68	74	1970/71
Összesen				308	

Az iskolák államosítása

Hajdúszoboszlón az egyházi iskolákat 1948. június 16-án államosították és megszűnt a polgári iskola. Az elemi népiskola hatosztályos volt, a négyosztályos polgári iskolába 10-14 éves tanulók jártak. A nyolcosztályos elemi iskola megszervezésére 1945-től kezdődően került sor, és az 1946/47-es tanévtől kezdődően folyamatos. Az államosítás után két általános iskola alakult: a fiú- és a leányiskola. A hat tanyasi iskolát ezekhez sorolták be, de ezekben az oktatás koedukált volt.

Tanyasi iskolák főbb jellemzői

Általában 2000 □-öl területen létesültek az iskolák. Egy □-öl : 3,596651 m², 2000 □-öl = 7193,302 m². Épületeik a népiskola terveknek megfelelően készültek. Hajdúszoboszlón: kőből, cseréptetővel, egy tantermes iskolák, tanítói lakással.

A Köteles tanyasi iskola és a Kovács Gyula- féle iskola épülete egyforma volt. Tervezője Sváb Gyula (Budapest. 1879. július 31. – Budapest, 1938. január 10.) magyar építész, műegytemi tanár, tanszékvezető, a népiskola-építési program egyik vezetője. 1908-tól a vallás- és közoktatásügyi minisztériumban műszaki tanácsosként dolgozott; ő irányította az iskolák építését. 1929-től a műegytemen a rajzi és tervezési tanszék tanára volt.

Angyalházi iskola története

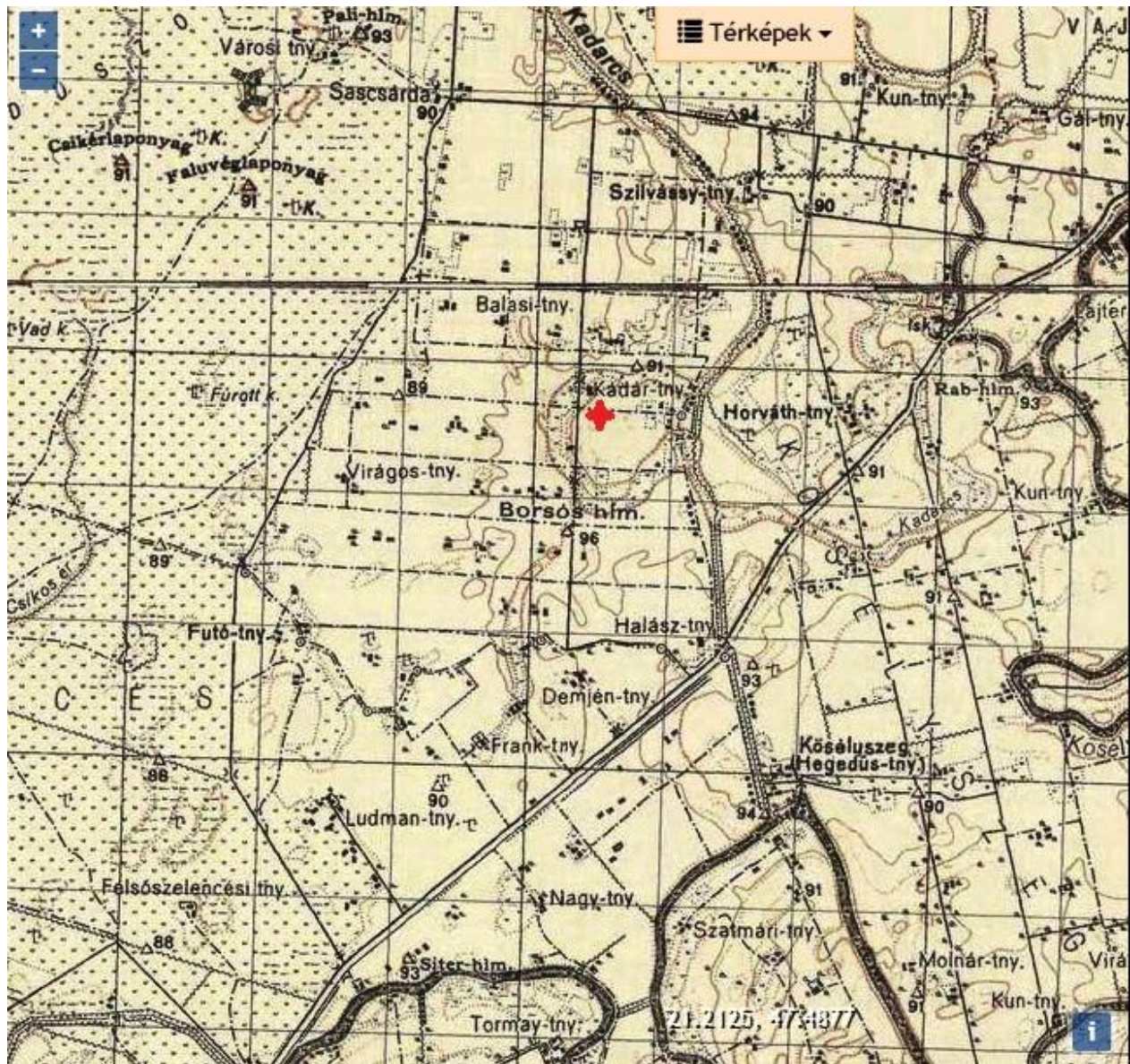
Kádár Sándor 2000 □-öl területet adományozott református iskola létesítésére. Az iskola felépítését a közbirtokosság támogatta. 1926-ban Dávid László vezetésével indult meg az oktatás.

Az iskola tanítói: Dávid László, Miskolczi Mária, Kiss László, Madarász Mária, Görög Mária, Tóth Lehel, Bordán Lajos, Arany György, Tóth Lehel

Az iskolát az államosítás után az Állami Fiúiskolához csatolták, 1955-ben a III. számú iskolához csatolták.

Megszűnt 1965-

ben.

Aranyszegi iskola története

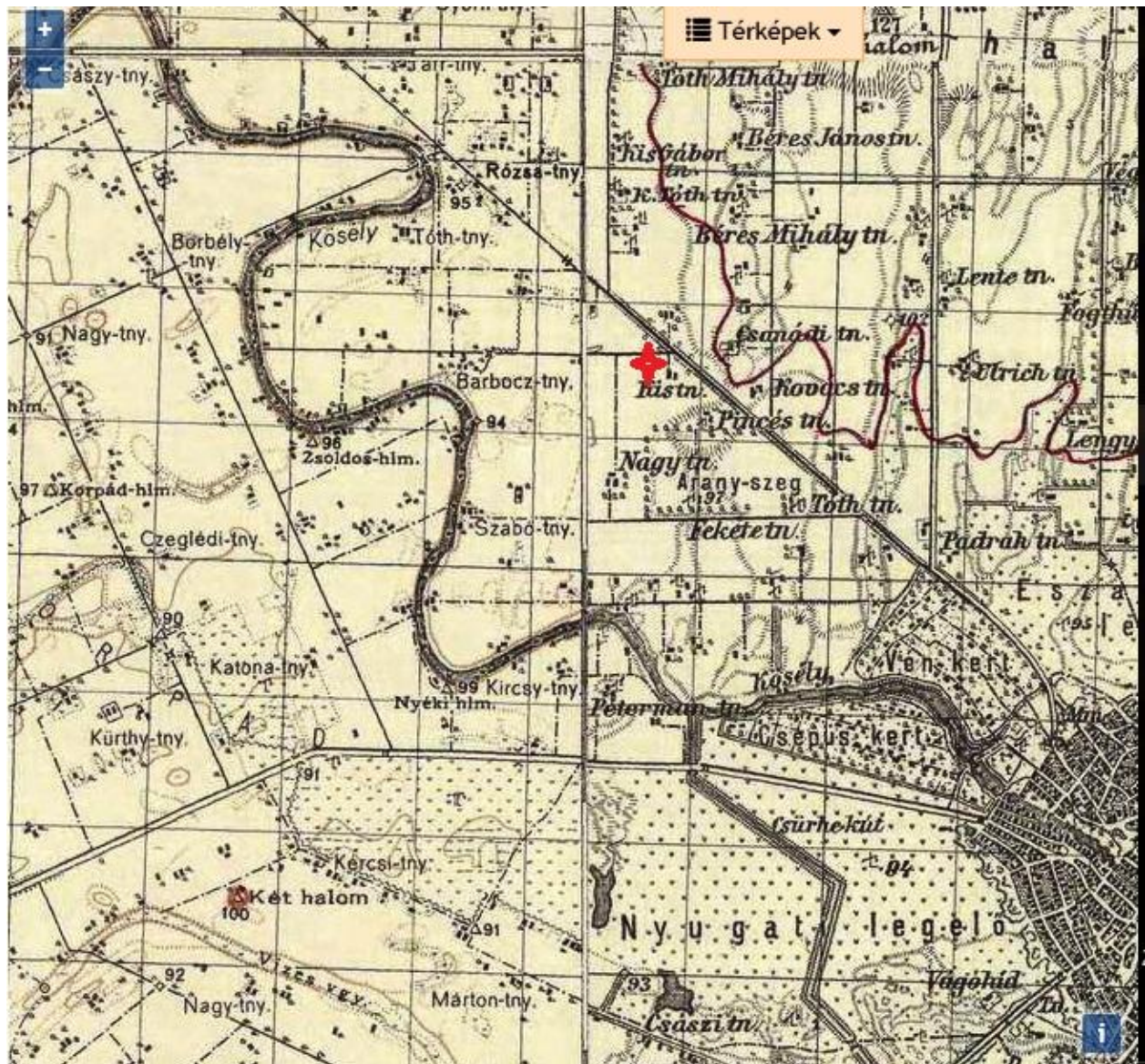
Kiss László 2000 □-öl területet ajánlott fel református iskola létesítésére. 1939-ben Nagy Ferenc vezetésével kezdődik a tanítás.

Az iskola tanítói: Nagy Ferenc, Dávid László, Parti József, Márton József, B Nagy Éva, Görög Mária, B Nagy Éva, Lisznai Gyuláné, Kiss László, Petrovics Éva, Tóth Béláné, Arany György, Dávid József, Pásztor Erzsébet, Markos Edit, Siklódi Péterné

Az iskolát az államosítás után az Állami Fiúiskolához csatolták.

A tanítók és a tanulók teljes névsorát tartalmazza az emléktábla.

Az iskola 1971-ben szűnt meg.

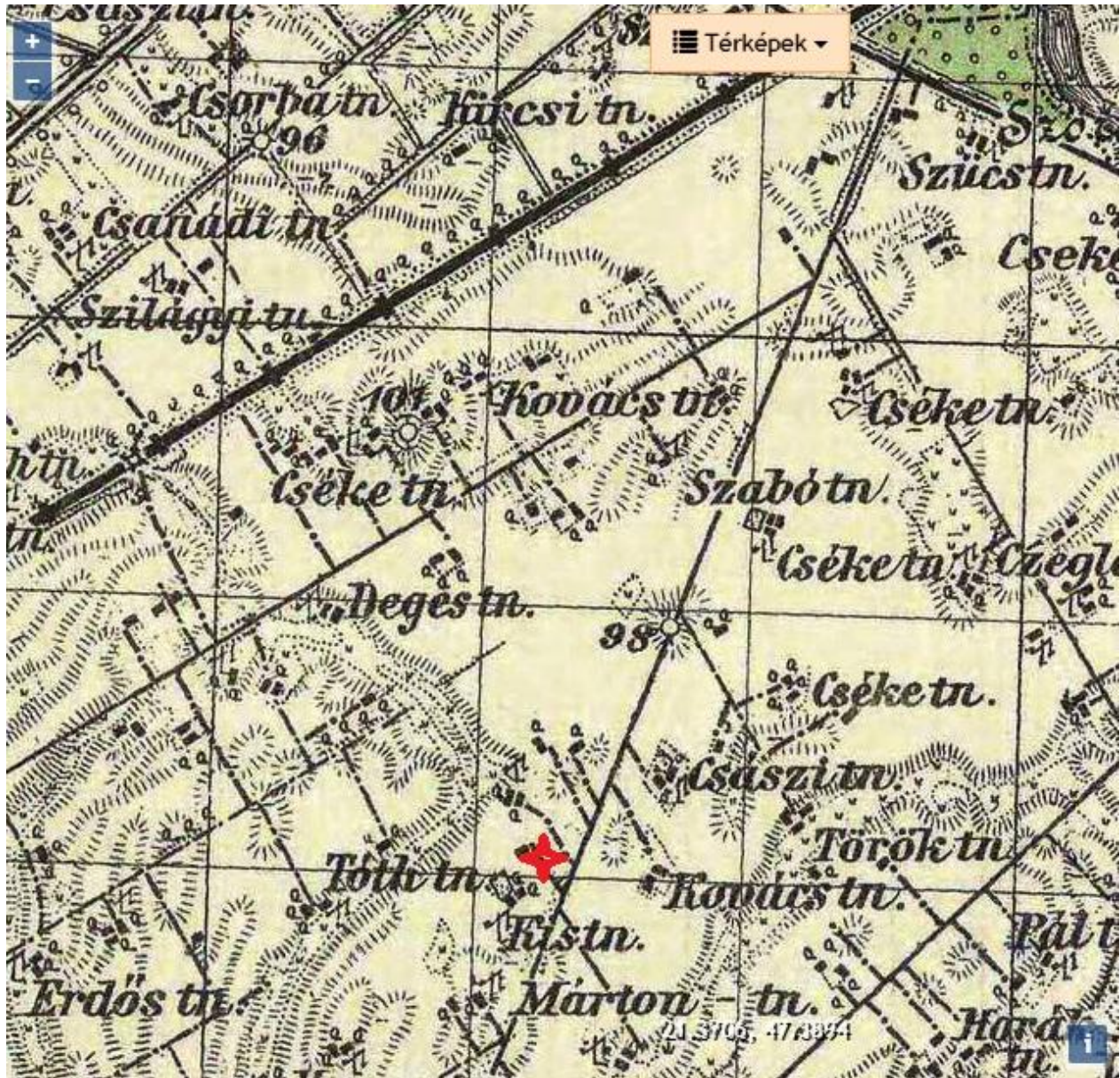
Délkelet-Tilalmasi iskola története

Gy. Tóth Gáborné 1600 □-öl területet ajánlott fel református iskola létesítésére. Helye: a Köztársaság tsz. épületével szemben a Földesi útfélen. 1939-ben Rác Ferenc vezetésével kezdődik a tanítás.

Az iskola tanítói: Rác Ferenc, Nagy Lajos, Veress Erzsébet, Márton József, Tomek Róza, Végh Lujza, Varga Károly, Kovács Gyula, Dr. György Gézané, Pásztor Erzsébet

Az iskolát az államosítás után az Állami Leányiskolához csatolták.

Az iskola 1965-ben szűnt meg.

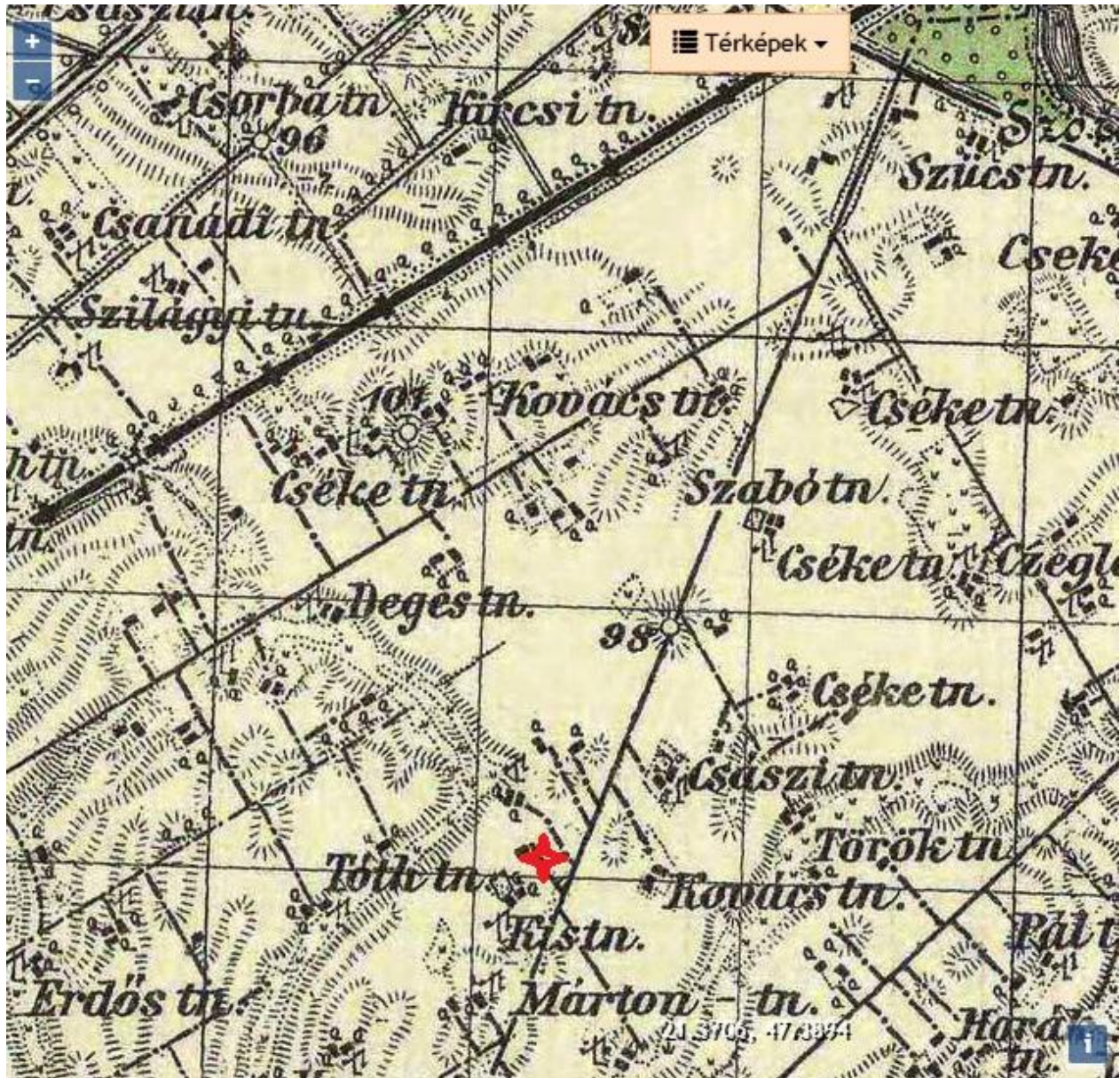
Kovács dűlői iskola története

Kovács Gyula féle alapítvány és állami segítséggel épült iskola. 1926-ban Kovács Bernát vezetésével kezdődik a tanítás, 18 tanulóval, osztatlan képzésben. 1936-ban a tanulók száma 45 fő.

Az iskola tanítói: Kovács Bernát, Pánczél Géza, Kovács Irma, Cseke Antal, Bordán Lajos, Tóth Lehel, Kiss Emma, Császi Csaba.

Az iskolát az államosítás után az Állami Leányiskolához csatolták. 1955-ben az iskolát a III. iskolához csatolták.

Megszűnt 1965-ben.

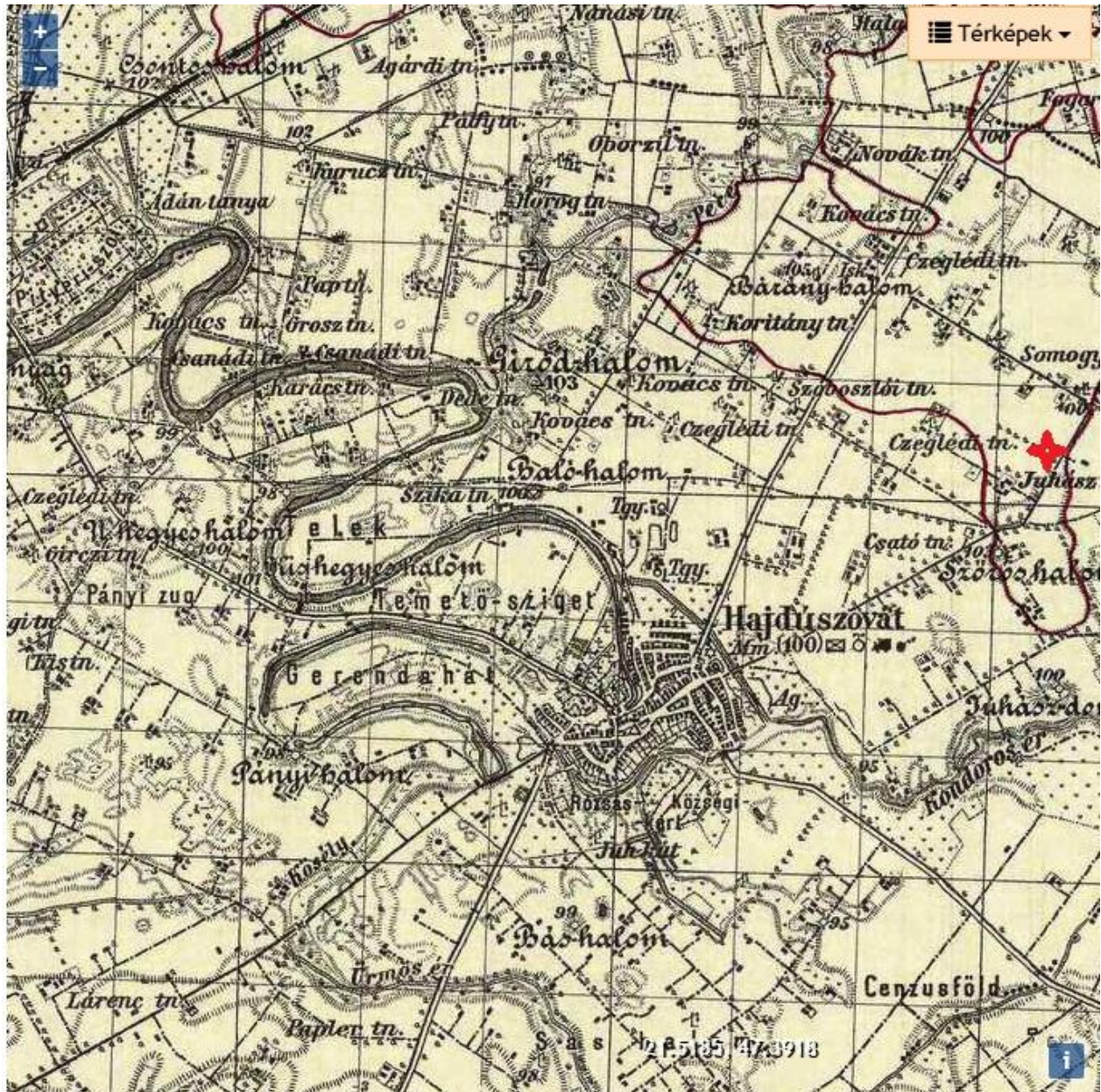
Kötelesi iskola története

Czeglédi Mihály 2000 □-öl területet adományozott református iskola létesítésére. 1926-ban Angyal Samu vezetésével kezdődik a tanítás.

Az iskola tanítói: Angyal Sámuel, Faragó Gábor, Kovács Béla, Nagy Ferenc, Jónás Lajos, Nagy Ferdinánd, Nagy Mária, Papp Sándor, Hevesi Valéria, Tóth Margit, Szabó Ilona, Juhász Ilona, Jámbor Lászlóné, Z Papp Anna, Cseke Antal, Tóth János

Az iskolát az államosítás után az Állami Leányiskolához csatolták.

Megszűnt 1971-ben.

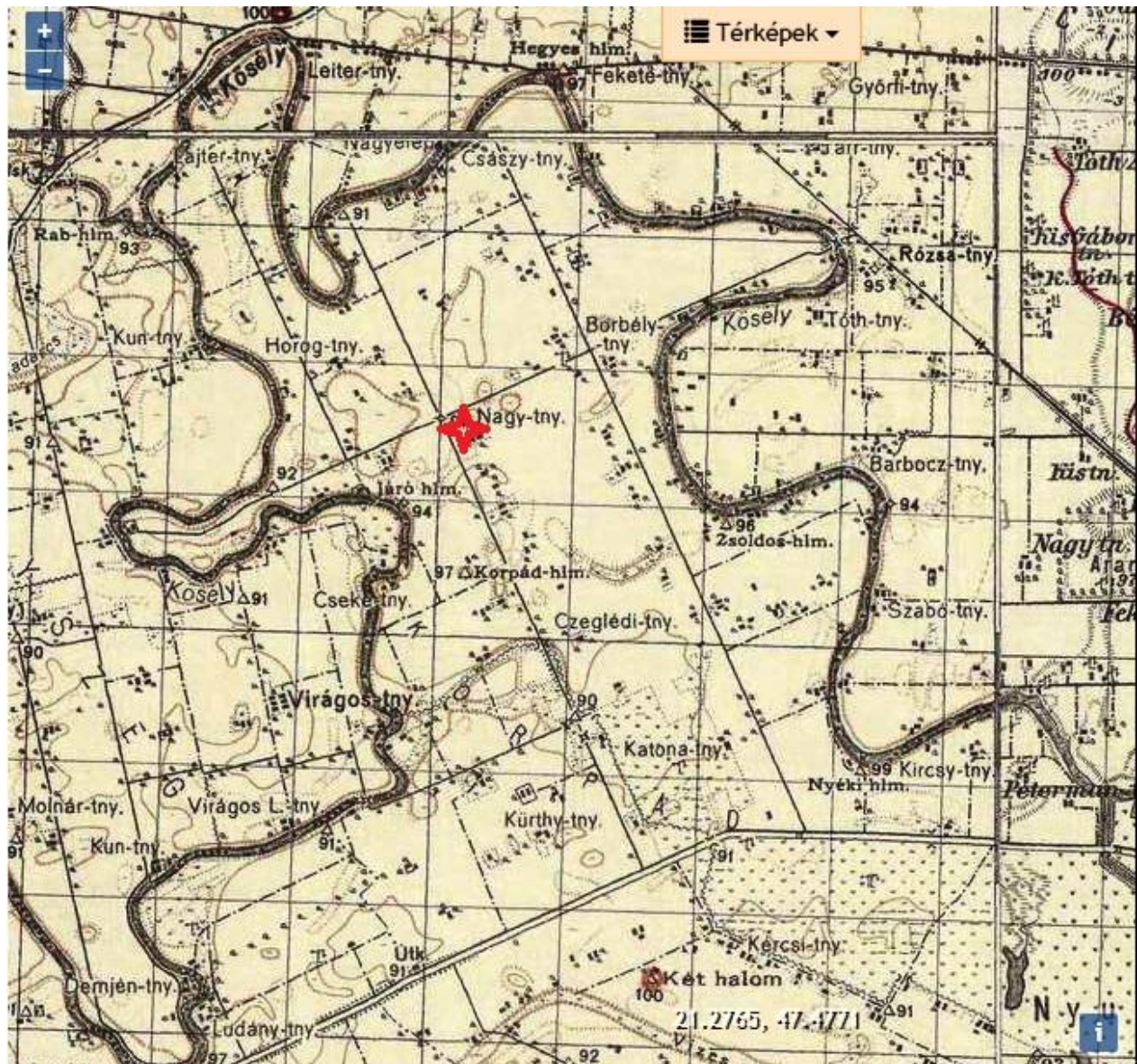
Vajdazugi iskola története

P Nagy Lajos presbiter 2000 □-öles telket ajánl fel református iskolaépítésre. 1928-ban Nagy Mihály vezetésével indul meg az oktatás. Az iskolaépület 1937-re készül el. Helye: Korpad dűlő- Sziget dűlő sarok.

Az iskola tanítói: Nagy Mihály, Kun András, Kigyós Sándor, Szatmári Antal, Jónás Lajos, Márton József, Nagy Tibor, Gyulai Pál, Nagy Lajos, Nagy Lajosné, Friedvalszky Gyula, Mendre Béla, Mendre Béláné, Bordán Lajos, Cseke Antal, Nagy János, Nagy Jánosné, Végh Antal, Markos Edit, Galánfi András

Az iskolát az államosítás után az Állami Fiúiskolához csatolták.

Megszűnt 1970-ben.

Tanyasi kollégium története

A Tanyasi kollégium általános iskolai tanulók diákotthona volt. Létrehozásának gondolata már 1949-ben felvetődik, de megnyitására 1965. szeptember 1-én kerül sor. Először bérelt helyiségben, majd 1967 januárjától állandó helyen, Bocskai utca 14. szám alatt, 40 gyerek számára nyílt lehetőség.

A családok városba költözésével a létszám egyre csökkent, 1981-ben már csak négy gyerek vette igénybe, ezért 1982. augusztus 31-én megszüntették, a négy gyereket Ebesre helyezték át. A kollégium nevelői: Császi Csaba igazgató, Hárnási Péterné.